

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Az állategészségügy aktuális kérdései

Gombos Zoltán

Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály

Köves-napok

2013. május 9.

Témák:

- Az állategészségügyi szolgálat szerkezete
- Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia
- Állategészségügyi mentesítési programok:
  - KSP vaddisznókban
  - Aujeszky-betegség
  - PRRS
- USA KSP mentesség elismerése
- A takarmányozási tilalom felülvizsgálata
- Belső szállítás és ENAR
- Állatjólét
- A sertéságazatban igénybe vehető támogatások

Az állategészségügyi szolgálat szerkezete

- A járások és járási kormányhivatalok a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti egységeként kerültek felállításra 2013. január 1-jével.
- 2013-tól a járási hivatalokon belül szakigazgatási szervként működik a járási állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző hivatal.

Az állategészségügyi szolgálat szerkezete

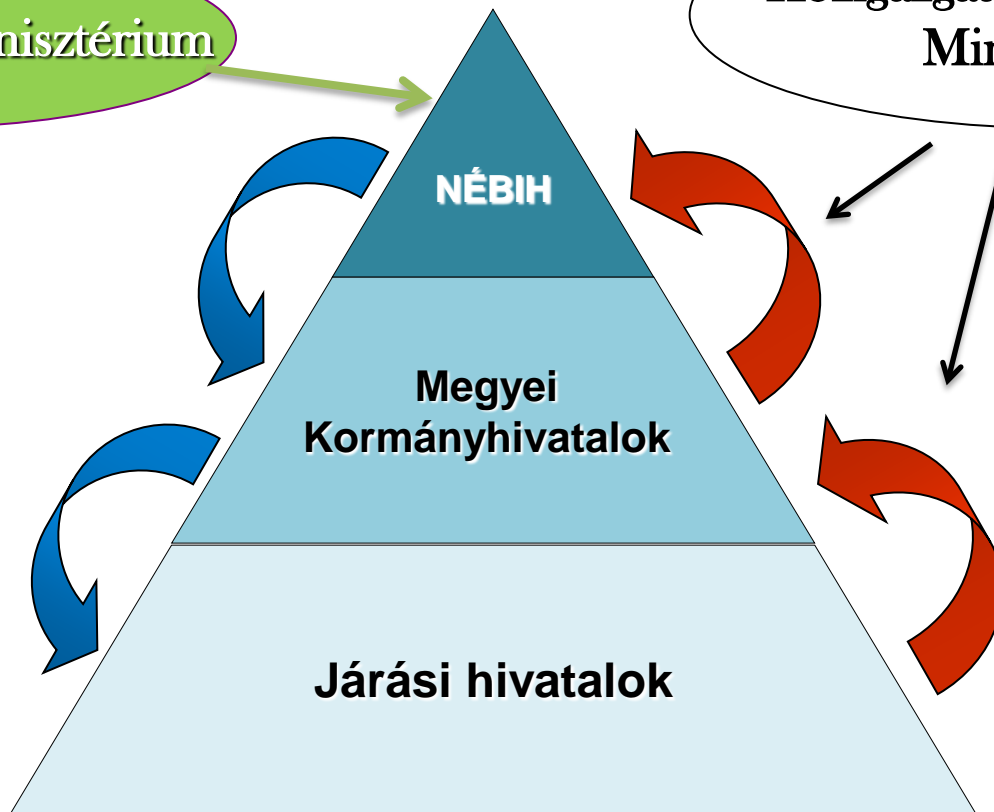
Központi szint	VM (Szakmai irányítás)		KIM (Közigazgatás)	
	Országos főállatorvos, ÁT		Területi Közigazgatásért Felelős ÁT	
	Jogalkotás	Jogalkalmazás	Jogalkotás	Jogalkalmazás
	Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály	Nébih	Hatósági Eljárási Szabályozási Főosztály	Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal.
Területi közigazgatás	Nébih KÜI			Megyei Kormány megbízott
	Megyei Kormányhivatal ÉbÁI			
Helyi közigazgatás	Járás Hivatal Járás Főállatorvos			Járás Hivatal vezető Kormányablak
	Hatósági állatorvos	Jogosult állatorvos		

Vidékfejlesztési Minisztérium

Közigazgatási és Igazságügyi
Minisztérium

- oktatás
- ellenőrzési tervek
- útmutatók, nyilvántartások vezetése,
- szakterületi ellenőrzések
- ...

- informatikai rendszerbe adatok bevitele
- jelentések
- ellenőrzések
- ...

Járások, kormányablakok

- A megyénél maradó feladatok: engedélyezés, ellenőrzések szervezése, állatvédelem, takarmány felügyelet, borászat
- Járáshoz kerülő feladatok: járványügyi intézkedések, nyilvántartásba vétel
- Kettős kijelölések
- Kormányablakban intézhető ügyek, azonnali ügyintézés

Felügyeleti díj

- A befolyt felügyeleti díjat az élelmiszerlánc-biztonsági stratégiában, a többéves tervben és az éves ellenőrzési tervben meghatározott feladatok végrehajtására kell fordítani.
- Az országos főállatorvos beszámol az országgyűlésnek a befolyt felügyeleti díj felhasználásáról.
- A jelentést a tárgyévet követő év június 30-ig kell az Országgyűlés elé terjeszteni.

KIM –nek átutalva:

2012: 2 Md Ft - felosztás bevételkiesés alapon

2013: 2,5 Md Ft- felosztás bevételkiesés + ellenőrzési
szám alapon

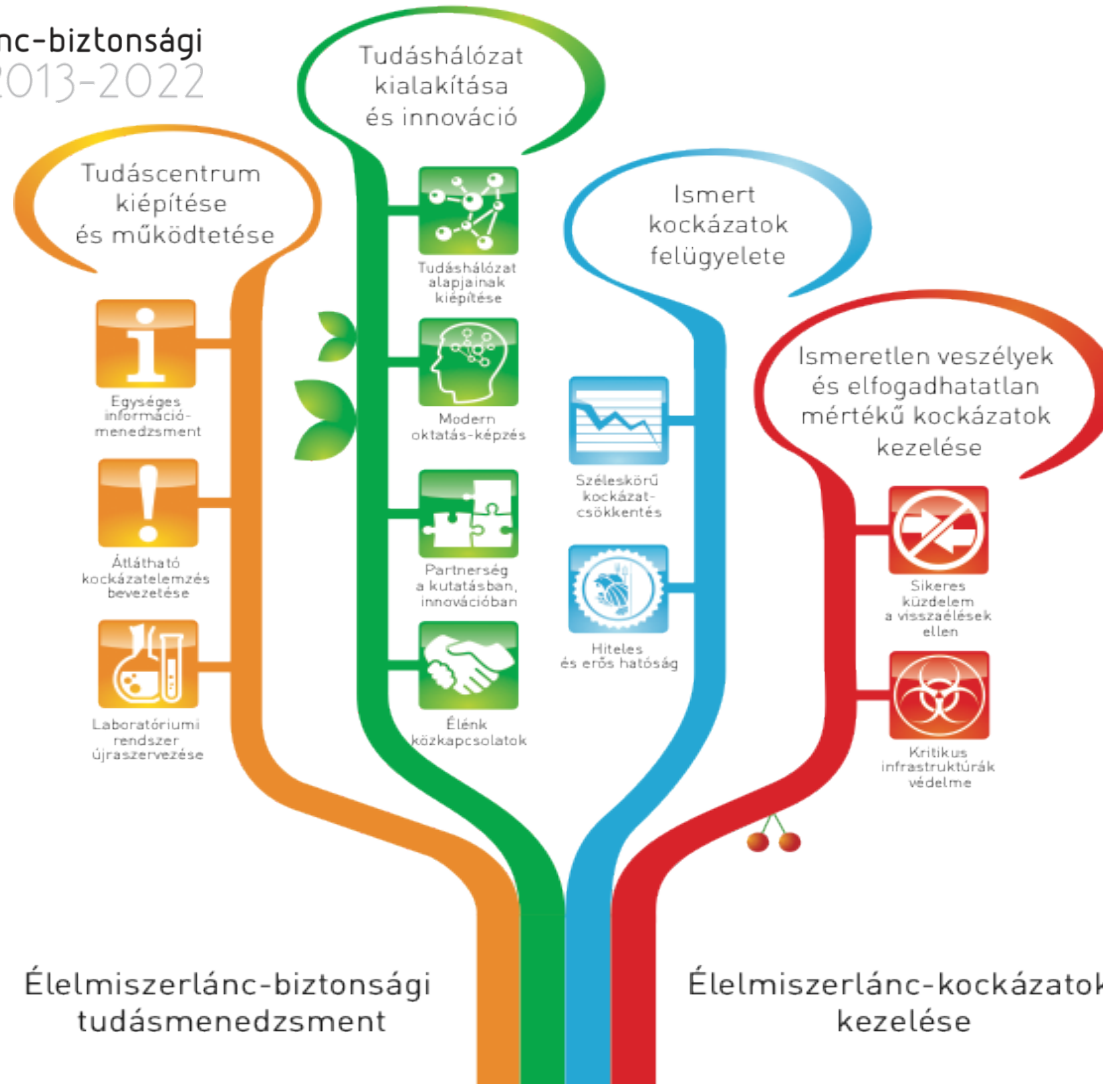
Jogosult állatorvosok

- Feladatok:
  - Húsvizsgálat
  - Élőállat érkeztetés: vágóhíd, verseny, vásár, rendezvény, állattartó telep
  - Felügyelet: verseny, vásár, rendezvény, ebmegfigyelés
- Szerződések száma:
  - 7 megye, 156 szerződés (9-69)
    - Ebből nyugdíjas: 50 fő
- Nébih által biztosított forrás (bruttó) feladat végzés díja:
  - 450.000.000 Ft
- Nébih által biztosított forrás km:
  - 1.785.600 km

Élelmiszerlánc-biztonsági STRATÉGIA 2013-2022

Élelmiszerlánc-biztonsági STRATÉGIA 2013-2022

I. Élelmiszerlánc-biztonsági tudásmenedzsment

I. A. Tudáscentrum kiépítése és működtetése

Egységes információ-menedzsment

Átlátható kockázatelemzés bevezetése

Laboratóriumi rendszer újrászervezése

I. B. Tudáshálózat kialakítása és innováció

Tudáshálózat alapjainak kiépítése

Modern oktatás-képzés

Partnerség a kutatásban, innovációban

Élénk közkapcsolatok

II. Élelmiszerlánc-kockázatok kezelése

II. A. Ismert kockázatok felügyelete

Széleskörű kockázatcsökkentés

Hiteles és erős hatóság

II. B. Ismeretlen veszélyek és elfogadhatatlan mértékű kockázatok kezelése

Sikeres küzdelem a visszaélések ellen

Kritikus infrastruktúrák védelme

Állategészségügyi mentesítési programok – KSP vadászókban

- 2007 január 22-e (első eset) óta összesen 268 eset vadászókban
  - Nógrád megye: 120 eset
  - Pest megye: 148 eset
  - Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megye: 0 eset
- **Utolsó eset:** 2009 október 30. (Pest megye)

Állategészségügyi mentesítési programok – KSP vaddisznókban

- 2012. december 4.: Nemzeti Sertéspestis Szakértői Csoport javaslata:

Járványügyi helyzet kedvező alakulása alapján Pest megyében a korlátozó intézkedések feloldása.

Állategészségügyi mentesítési programok – KSP vadászókban

Járványügyi helyzet:

- Pest megyében az utolsó eset több, mint 2 éve volt (2009. október 30.)
- Háziertésben pozitív eset nem volt
- Minimálisra csökkent a szeropozitivitás az 1 év alatti és az 1-2 év közötti korosztályban.

Állategészségügyi mentesítési programok – KSP vaddisznókban

- **Európai Bizottságnál kezdeményeztük** a vonatkozó, az egyes tagállamokban előforduló klasszikus sertéspestissel kapcsolatos járványügyi intézkedésekről szóló 2008/855/EK bizottsági határozat Mellékletének I. részében a Magyarországra vonatkozó bejegyzés törlését:
  - Járványügyi adatok megküldése április 2-án
  - Előadás a SCOFCAH májusi ülésén
  - Módosító határozat-tervezetről szavazás: 2013. 05. 07.: egyhangúlag **megszavazták**

Állategészségügyi mentesítési programok – Aujeszky-betegség

- Tekintettel az utóbbi évek monitoring vizsgálatainak eredményére, az évről-évre csökkenő szeropozitív esetek számára elkészült hazánk Aujeszky-betegségtől való mentességének kérelme, és véleményezésre megküldésre került az Európai Bizottság szakértőjének 2012 decemberében. A kapott javaslatokat figyelembe véve a mentességi kérelmünk átdolgozása folyamatban van.
- Ennek az intézkedésnek az eredményeképpen **Magyarországra a már meglévőkön túl csak további külön garanciák teljesítése mellett kerülhet majd be élősertés**

Állategészségügyi mentesítési programok - PRRS

- 2011. január 1-jével **elindítottuk Magyarország PRRS-mentesítési programját**
- A cél, hogy Magyarországon csak PRRS-mentes állományokból származó állatokat lehessen tenyészteni, illetve hizlalni
- Megtörtént a kis létszámú és az eddig nem minősített állományok felmérése
- Kidolgozásra került a mentesítési program

Állategészségügyi mentesítési programok - PRRS

Járványügyi helyzet - 2012

A monitoring vizsgálatok keretén belül elvégzett, fertőzöttség felmérésére irányuló szerológiai vizsgálatok során a vizsgálatra került minták

- 11,23%-a lett szeropozitív a nagylétszámú állományok tekintetében
- 4,70%-a lett szeropozitív a kislétszámú állományok tekintetében

Állategészségügyi mentesítési programok - PRRS

- A mentesítési terv alapján kidolgozásra került egy miniszteri rendelet-tervezet, melyet az Európai Bizottságnak notifikációs eljárás lefolytatása céljából megküldtünk.
- Az észrevételekre adott válasz kidolgozásra került, jelenleg a KIM-mel egyeztetünk

USA - KSP mentesség elismerése

- Az USA Magyarország klasszikus sertéspestis mentességét korábban nem ismerte el
- 2013. január 16-tól jogszabály-módosítás:
„APHIS-defined European CSF region”: olyan terület, melyben a klasszikus sertéspestis kialakulásának valószínűsége kicsi: Magyarország, Észtország, Szlovákia és Szlovénia is része lett
- elegendő azt igazolni, hogy az állat, illetve a termék nem érintkezett KSP-fertőzött régióval/állattal, míg korábban a termékek megfelelő hőkezelését, illetve érlelését is bizonyítani kellett. Új státuszunk kisebb átmérőjű, hagyományosan érlelt kolbászok, füstölt sonkák, fagyasztott sertéshús, élősertés és szaporítóanyag exportját is lehetővé teszi.

A takarmányozási tilalom felülvizsgálata

- 2010: Európai Bizottság II. TSE Ütemterve (TSE Road Map II):
  - az állati eredetű fehérjék etetésére vonatkozó tilalmak (ún. takarmányozási tilalom, feed ban) felülvizsgálatát is.
- A Tanács egyhangúlag elfogadta, az Európai Parlament határozatban támogatta, főként a nem kérődző állatoknak való fehérjeetetés újraengedélyezését.
- **2013. június 1-től** hatályba lép a 999/2001/EK rendelet módosítása, mely **enyhíti** az állati eredetű fehérjéknek **víziállatokkal történő etetésére vonatkozó tilalmat** (56/2013/EU rendelet).
- Ez főként a hazai intenzív afrikai harcsa-tenyésztés számára jár kedvező hatással

A takarmányozási tilalom felülvizsgálata

- **Sertésre és baromfira** vonatkozóan az ún. keresztetetés engedélyezése közösségi szinten validált, az e fajokból származó fehérjék kimutatására szolgáló **laboratóriumi módszer hiányában** továbbra sem lehetséges. Az e fajokra vonatkozó enyhítés bevezetése esetén annak megfelelő ellenőrzése nem lenne biztosított. A megszavazott jogszabály-módosítás emiatt nem tartalmazta az ezen fajokra vonatkozó felülvizsgálatot.
- A kérődzőkből származó anyag kimutatására alkalmas, DNS-alapú diagnosztikai módszert is csak egy éve, 2012. március 9-én validálta a takarmányokban előforduló állati fehérjéket vizsgáló uniós referencialaboratórium (EURL- AP)

A magyar hatóság álláspontja

- **A takarmányozási tilalom arányos felülvizsgálata és enyhítése prioritás**
- Hazánkban a takarmányozási tradíciók miatt a kérődző állatok állati eredetű fehérjével való etetése soha nem terjedt el, de a feldolgozott állati fehérje évtizedekig alapját képezte a nem kérődző fajoknak szánt takarmányoknak
- Hazai állományban ezidáig – a takarmányozási tradíciók és a következetes jogalkalmazás miatt - a szarvasmarhák fertőző szivacsos agyvelőbántalma (BSE) nem fordult elő
- A hazai állati eredetű melléktermék-feldolgozó üzemek számára a módosítás bevezetése kedvező gazdasági hatással járna
- Figyelembe véve az elhanyagolható kockázatot, **kívánatos és indokolt** lenne a nem kérődző állatokra vonatkozó takarmányozási tilalom feloldása, 3. kategóriájú állati melléktermékek keresztetetésének engedélyezése nem kérődző gazdasági haszonállatoknak az alábbi **feltételek mellett**:
  - a megfelelő, a fehérjék faji eredetének megállapítását lehetővé tevő diagnosztikai módszer használata
  - a keresztszennyeződés és a kannibalizmus megakadályozását célzó intézkedések betartása

Az uniós TSE-rendelet legújabb módosítás- tervezete

Az Európai Bizottság szakértői szintű ülésein már tárgyalják az uniós TSE rendeletet módosító új tervezetet, mely **tovább enyhítené** a takarmányozási tilalmat

- Az állati melléktermék jogszabályok tiltják a fajazonos fehérje etetését
- Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) tanulmánya alapján a nem kérődző állatokból származó fehérjék nem kérődző állatok takarmányában történő felhasználását meg kell fontolni a kis TSE-kockázatra való tekintettel, de a fajazonos fehérjékre vonatkozó tilalom megsértése nélkül
- **2013-ban várható, hogy az EU referencialaboratórium validálja a sertésekből származó fehérjék kimutatására** vonatkozó, DNS-alapú laboratóriumi módszert, ezáltal a fajazonos fehérje jelenléte kimutatható lesz a sertéstakarmányokban
  - a módszer alkalmazása mellett a baromfiból származó fehérjék takarmány célra való használata újraengedélyezhető lesz sertések számára, a keresztszennyeződés meggátoló intézkedések szigorú betartása, rendszeres mintavétel, kérődző-, valamint sertés-eredetű fehérje jelenlétének kizárása mellett
- A vita és a tervezet **még kezdeti fázisban** van

Belső szállítás és ENAR

- **Az élő állatok belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól szóló 87/2012. (VIII. 27.) VM rendelet hatályos 2012. szeptember 4-től.**
  - egységes, átlátható szállítási dokumentáció
  - dokumentációs és ellenőrzési jogkörök rendezése
- **VM rendelet az egyes állatjelölési és -nyilvántartási tárgyú rendeletek módosításáról**
  - belföldi marhalevél és a szarvasmarha útlevél összevonása
  - egyszerű állam kormányzati cél: eljárások egyszerűsítése, elektronikus benyújtási lehetőségek növelése
  - közigazgatási egyeztetés lezajlott, hamarosan kiadásra küldjük

Állatjólét

- A Tanács 120/2008/EK irányelve a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról
- 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól (*II. melléklet*)

Állatjólét

2013 január 1-től minden telepen kötelező!

- Csoportos tartás – 28. naptól – 1 héttel a várható ellés előtti napig (kutrica oldalfala min. 2,8 m.)
- Beton rácspadozaton tartás előírásai (11-20 mm nyílásszélesség, 50-80mm rács-szélesség + kocasüldő-koca: férőhely megadott része tömör 0,95-1,3m²)
- Kocák és kocasüldők min. férőhelyszükséglete csoportos tartásban
- Telepi technológiától függetlenül, valamennyi telepen koca -kocasüldő számára állandó hozzáférés manipulálható anyaghoz!
- Agresszív/beteg egyedek ideiglenes tartására szolgáló egyedi kutrica mérete

Állatjólét

Kasztráció:

2010. december – nyilatkozat:

- 2012. január 1-től érzéstelenítéssel végzik
- 2018. január 1-től nem végzik

Önkéntes alapon!

A sertéságazatban igénybe vehető támogatások

- Az **egyes állatbetegségek** megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások (148/2007)
  - a 2013. évi keret **7,8 milliárd Ft**
  - folyamatos kifizetést biztosít
  - ebből 2 Mrd baromfi ágazat, az egyéb állatfaj 5,8 milliárd Ft
  - a keret terhére a 2012. évben elvégzett, de ki nem fizetett szolgáltatások után járó jogos igények és a 2013. évben elvégzett szolgáltatások támogatása teljesíthető

A sertéságazatban igénybe vehető támogatások

- **Állati hulla** ártalmatlanításának támogatása (56/2008)
  - a 2013. évi keret **2,9 milliárd Ft**
  - folyamatos kifizetést tesz lehetővé
  - a keret terhére a 2012. évről áthúzódó kifizetés és a 2013. évben elvégzett szolgáltatások támogatása teljesíthető

A sertéságazatban igénybe vehető támogatások

- **Állatjóléti támogatások** (sertéságazatban: 140/2007)
  - évente legfeljebb 6,0 Mrd Ft támogatás (20%-kal növelhető)
  - ezt a támogatás működése óta először a 2012. évben emelte a **VM 7,2 milliárd Ft-ra**
  - a támogatás kifizetése a tárgyévet követő évben történik
  - 2012. évben előrehozott kifizetés történt (idén március végéig ez is lezárult)

A sertéságazatban igénybe vehető támogatások

- A **sertéságazat** helyzetét javító stratégiai intézkedések támogatása (2,6 milliárd Ft)
- Fontosabb céljai:
  - Kutatás-fejlesztési programok finanszírozása
  - Sertésenyésztéshez kapcsolódó központi beruházások finanszírozása
  - Élelmiszerbiztonság
  - Nyomonkövetés fejlesztése
  - Sertésfeldolgozó üzemek beruházási támogatása
  - Szaktanácsadás fejlesztése

A sertéságazatban igénybe vehető támogatások

- **Egyéb támogatások** tervezett keretei 2013-ban
  - Kérődző szerkezet átalakítási támogatás (kb. 14,3 milliárd Ft)
  - „De minimis” támogatás (50 millió Ft)
  - Tenyésztésszervezési feladatok támogatása (815,7 millió Ft)
  - Szárított takarmány támogatás (240 millió Ft)
  - További állattenyésztési feladatok támogatása (3 Mrd Ft)
  - Vidékfejlesztési támogatások (EMVA)
- **Kedvezményes hitelprogramok**

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

